

EDİTÖRDEN

Değerli Okuyucular!

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisinin (SÜSBD) Temmuz-Aralık 2018 dönemi 4. sayısını, Eğitim, Felsefe, Psikoloji, Çeviri Bilim, Rekreasyon, İktisat, İşletme ve İş Sağlığına dair birbirinden değerli on iki makale ile çıkarmış olmanın, akademisyen ve okuyucularla buluşturmanın heyecan ve mutluluğunu yaşamaktayız. Öncelikli olarak teşekkür ediyorum.

Geçen sayımızda yayınladığımız makaleler hakkında kısa bilgi vermiştik. Bu sayımızda da dergimize gönderilen bir makaleyle ilgili dergimizin Editörlüğü yahut Yayın Kurulu tarafından yapılan/yapılması gereken Makale Ön Kontrol işlemleri hakkında kısa malumat vermek istiyorum.

Çalışmaların yayınlanacağı dergilerin en önemli sorumluluklarından bir tanesi, değerlendirme ve yayın için gönderilen makalelerin ulusal/uluslararası yayıncılık kuralları çerçevesinde hazırlanıp hazırlanmadığını denetlemek ve yayına kabul veya ret kararlarını bu kurallar çerçevesinde vermektir. Bu amaca matuf olarak dergimize gönderilen makaleler hakem süreci başlatılmadan önce ön değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Bu aşamada editörler ve yayın kurulu önemli rol üstlenmektedirler. Dolayısıyla dergimize gönderilen bir makale, öncelikle *teknik ön incelemeden* geçirilir. Makalenin, derginin öncelikli yayın alanına, yayın politikasına, derginin kullandığı yazım kurallarına, Türk Dil Kurumu dilbilgisi ve imla kurallarına uyup uymadığına bakılır. Editör ön kontrol aşamasında bu çerçevede makalenin yazım kurallarında belirtilen kurallar doğrultusunda makale hacmi, tablolar, resimler, şekiller, yazarların isim ve kurum bilgilerinin yer alıp almadığı, anahtar kelimeler, metin içi referanslar ve kaynakça kontrol edilir. Tüm makalenin aynası konumunda olan Makale Başlığı'nın metnin içeriğini yansıtıp yansıtmadığı, Özet'in makalenin özü olup olmadığı, özetle makalede ele alınan konuya, bu makalenin hangi amaçla ele

alındığına, hipotez ve problematiğin ne olduğuna, çalışmanın yapılma gerekçesi, hedeflenen amaç doğrultusunda hangi araç, gereç ve yöntemlerin kullanıldığına, kullanılan bu yöntemle hangi sonuçlara varıldığına açık, anlaşılır ve yalın bir dille temas edilip edilmediği incelenir. Şöyle ki Makale Başlığı makalenin kısa künyesi, adeta cazibe vitrinidir. Makale özeti ise makaleyi baştan sona okuma kararını verdiren aslında bu özet vitrininde makalenin içerisinde ne olduğunu kabaca hissedilen bir sunumdur. Maalesef bazı yazarlar, yukarıda olması gerekenlere temas etmek yerine özette genel bilgilerden bahsetmektedirler. Bunların dışında editörün ön kontrolde, makaleyi hakem değerlendirme sürecine almadan dikkat etmesi gereken hususlardan biri de makaleyi *usûl ve esastan incelemektir*. Bu da makaleyi bilimsel bir dil, üslup, akıcılık yönünden değerlendirmek, makalenin kuramsal, kurgusal ve metodolojik yönden sorunlu olup olmadığını test etmektir. Özette belirtilen amaç, bu amaç doğrultusunda kullanılan araç, gereç ve yöntemlerle varılan bulgulara sonuç bölümünde yer verilip verilmediğini gözden geçirmektir. Elbette ki ideal editörlük yahut danışmanlıkta makalenin sadece içeriden (*textuel*) değerlendirilmesi değil dışardan da (*contextuel*) okunması gerekir. Yani makale benzer çalışmaların içine bu bağlama yerleştirilerek değerlendirilmeli, yeni bir şey ve bir hipotez ortaya koyup koymadığı test edilmelidir. Öncelikle editör, bu, yeni bir şey sunuyor mu, bir boşluğu dolduruyor mu, daha önce aynı ya da benzer çalışmalar başkaları tarafından yapılmış mı, yapılmış ise bu çalışma onların arasında nerede duruyor yani makaleyi orijinallik, özgünlük alanına artı değer sunup sunmadığı yönünden değerlendirir. Şöyle ki makalenin isminden ya da anahtar kelimelerinden uluslararası indekslere veya ulusal tez vb. veri tabanlarına bir göz atmakla makale alanına ilişkin bu büyük fotoğrafı görmek mümkün olabilir. Çünkü ön kontrolde bu türden bir değerlendirmeye tabi tutulamayan makaleler büyük oranda hakemlik/danışmanlık aşamasında reddedileceğinden bu türden makaleleri hakem sürecine almanın zaman ve emek kaybı olacağına kuşkusuz unutulmaması gerekir. Editörler özellikle de birden fazla yazarlı makalelerde hayali yazarların bir başka ifadeyle ödüllendirilmiş yazarlık, lütfü yazarlığının önüne geçmesi için makale yazarlarının çalışma alanlarına göz atmasında

fayda olduğunu da ifade etmek gerekir. Değerlendirme aşamasında çok nadir de olsa başyazar tarafından ilave etme yahut çıkarma taleplerine ilişkin gözlemler de bu duruma işaret etmektedir. Dolayısıyla bilimin şeffaflık ve ölçülebilirlik ilkeleri gereği çok yazarlı makalelerde hangi yazarın makalenin hangi aşamasında ve ne katkısının olduğunu belgeleyen “*Makale Katkı Formu*”nun çok yazarlı makale yazarları tarafından doldurulmasına yönelik dergimizin bir sonraki sayısına hazırlık yapıldığını şimdiden ifade edelim. Tüm bu ön kontrol aşamalarını geçen makaleler makalenin alanı ile ilgili hakemlere yönlendirilir. Değilse makale ya gerekli düzeltme ve öneriler dikkate alınarak yeniden düzenlenmek üzere yazara geri gönderilir ya da makalenin hakem sürecine alınamayacağı/reddi gerekçesiyle uygun bir dille yazara ifade edilir.¹

Dergimizin Makale Ön Kontrol işlemlerinden kısaca bahsettikten sonra bu arada teşekkürü de unutmamak gerekir. Dolayısıyla makaleleriyle bilim dünyasına ve dergimize katkıda bulunan emektar yazarlara, kıymetli zamanlarını ayırarak makaleleri değerlendirme külfetine katlanan sayı hakemlerine, redaktörlere, derginin basımına katkı sağlayan Basın Yayın Müdürlüğü çalışanlarına, bâhusus Dergi Park sistemi üzerinden işlemlerin yürütülmesi ve makalelerin dizgi/basım formatına sokulmasında emeği geçen editör yardımcılarımızdan Dr. Öğr. Üyesi Doğan FIRINCI'ya ve Dr. Öğr. Üyesi Pınar KARAMAN'a teşekkür ediyorum.

Bir dahaki sayıda buluşmak dileğiyle...

Dr. Öğr. Üyesi Emrah DİNDİ

Editör

¹ Bu yazıda faydalanılan kaynaklar için bkz. Seda Vatansver, “Red mi Kabul mü?”, *Bilimsel Makale Yazma Kursu*, Girne 2015; İbrahim Kara, “Makale Değerlendirme Sürecinde Dergilerin Kalitesine Etki Eden Konular ve Kullanılan Formlar”, *Anadolu Kardiyoloji Dergisi*, İstanbul ty.; Ahmet Asan, “Bilimsel Dergilere Yayın Sunma ve Yayın Değerlendirme İşlemleri”, *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık*, 2006; Day RA. *Bilimsel bir makale nasıl yazılır ve yayımlanır?*, (Çev. Altay GA), Tübitak Yayınları, 1998.

